

Poštnina plačana v gotovini.

Izpolnjuj!

(Iz knjižice „Pravila o lepem vedenju“, — Anton Kosi, 1920.)

Pozdravljaj vljudno vsakega znanega odraslega človeka!

Pri pozdravu se deček popolnoma odkrije, deklica se pri pozdravu z glavo lahno prikloni.

Nedostojno je, ako se moška oseba klobuka samo dotakne. Takozvano salutiranje je le pri vojakih običajno.

*
**

Osebi, s katero govoriš, glej vselej v obraz! Isto velja tudi takrat, ako koga pozdraviš.

*
**

Če česa želiš, vljudno prosi; ko si dobil, se zahvali!

Dostojnost zahteva, da prosiš tudi za stvar, do katere imaš pravico.

„Z vljudno besedo si gladimo pot v sredo.“

*
**

Ako si po naključju v koga zadel, se takoj opraviči, rekoč: „Oprostite!“ ali: „Ne zamerite!“

*
**

Ako pade starejši osebi kaka stvar iz rok, poberi jo hitro, ne da bi čakal povelja!

Učite se od čebele krotkosti in miroljubnosti!

V čebelnem panju prebiva ena sama družina. Vse čebelice imajo eno mater-kraljico ali matico. Vse so toraj sestrice mej seboj, kraljica pa je njihova skupna mati. Brali ste že, kako čebelice svojo matico ljubijo in spoštujejo. Tudi če bi bila kraljica le mačeha, to je, ko bi bila prava mati umrla ali bi jo bil čebelar proč vzel in z drugo zamenjal, bi jo čebelice sprejele in ljubile kot svojo pravo mater. Nobena reč ne more skaliti lepega miru, ki vlada mej matico in čebelicami. Ljubezen in sloga veže mater in otroke dokler žive skupaj.

Čebelice se pa tudi mej seboj lepo razumejo in v miru žive. Posebno naša kranjska čebela slovi po celem svetu zaradi svoje krotkosti.

V panju živi skupaj 30—50 tisoč ali še več čebel. Tukaj je vrvenje in letanje, da si večjega misliti ne moremo; opravlja se raznovrstno delo; ene prihajajo, druge izletavajo, vse to v tako tesni hišici in tako ozkih prehodih in stopnicah voščene hiše. Pri vsem tem pa ne opazimo nobenega nereda, nobenega ravsanja in kavsanja, nobene neprijaznosti, razprtije in nesloge, temuč najlepšo v z a j e m n o s t, edinstvo in mir.

Tako naj bi bilo tudi v naših družinah. Lep mir in prijaznost naj vlada v krščanski hiši mej stariši in otroci, mej otroci in posli. Saj je družinska sreča le tam doma, kjer vladata mir in krotkost mej družinskimi udi.

„Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli!“

Vadite se v lepih čednostih kreposti in miroljubnosti! Vem, da goreče častite presv. Srce Jezusovo. To srce pa je bilo tako krotko in ponižno. Zveličar vas vabi k sebi v šolo in vam kliče: „Učite se od mene, ker sem krotek in od srca ponižen.“

Krotek človek se ne razburi in ne uda jezi, če je bil tudi razžaljen. On rajše molči in je tudi do razžalivca prijazen in vljuden. O, le večkrat se spomnite na božjega Zveličarja in pomislite, da je On Jagnje Božje. Jagnje je pa zgled krotkosti in miroljubnosti.

Krotek človek pridobi srca ljudi, njih naklonjenost in prijaznost ter premaga vsako jezo. Sv. Klemen Dvoržak, apostelj Dunaja, je l. 1800 v neki gostilni velikega mesta Varšave pobiral miloščino za sirote, ki jih je imel v oskrbi. Neki brezveren človek mu pljune v obraz. Svetnik se mirno obriše in reče: „Gospod! To je bilo zame; zdaj pa dajte še kaj za moje sirote.“ To je divjaka tako pretreslo, da mu je izročil ves denar in se popolnoma poboljšal.

Krotki morate biti mej seboj pa tudi do poslov. Saj posli delajo za vas in se trudijo v vaš prid. Biti jim morate hvaležni in lepo ž njimi ravnati.

Posnemajte pa čebelico tudi v njeni miroljubnosti!

Miroljuben je tisti, ki iz ljubezni do Boga rad kaj žrtvuje, se premaga, potrpi, da se le ohrani mir z bližnjim.

Iz zgodb sv. pisma vam je znano, kako miroljuben je bil stari očak Abraham, ki je rad prepustil Lotu, da si izvoli boljše kraje za svoje črede, da se je le mogel ohraniti mir mej njima in pastirji. Mir si želi vsak človek. Nobeden nima rad takega človeka, s katerim ni mogoče v miru živeti.

„Bog ni Bog razpora, ampak Bog miru“, tako piše sv. apostelj Pavel. „Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.“

Otroci, ljubljenci božji boste, ako boste miroljubni, ako boste radi kaj potrpeli in se vsega ogibali, kar bi delalo razprtije in kreg. Bodite toraj krotki in miroljubni kot pridne čebelice!

Anica Demšar, Martinjvrh.

Iz visokih hribov.

Naša šola stoji v podnožju visokega hriba Kropivnika. Od tod je lep razgled po slovenski zemlji. Največ se vidi visokih hribov. Tam daleč na vzhodu se vidijo beli snežniki. Tam, kjer poleti sonce zahaja, pa moli kvišku svojo sivo glavo Triglav, ki je najvišja gora na Slovenskem. Ravno za nami stoji Blegoš, kakor bi varoval, da Italijan ne more do nas.

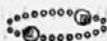
Vidi se pa tudi veliko nižjih hribov. In skoro vsak ima na vrhu belo cerkvico. Nam najbližje stoji Sv. Miklavž. Odtod se prav lepo sliši zvon sem k nam, odkar ga spet imajo. Bolj zadaj je Sv. Mohor s svojo cerkvijo. Sv. Jošt se pa sem k nam komaj vidi, ker je tako daleč proč. Pa še veliko drugih hribov je. Imenujem samo Jelovico, kjer je veliko gozdov. In pa skalnati Ratitovec, ki varuje pod seboj Prtovč s cerkvijo Matere Božje.

Lepo je po leti v naši šoli, ker se tako daleč vidi po slovenski zemlji. Po zimi je pa bolj žalostno, ker zaradi slabega vremena in visokega snega velikokrat ne moremo v šolo.

Pa je doma tudi prijetno. Dela imamo dovolj. Nekatera dekleta šivajo, druge pletejo iz volne nogavice, rokavice in drugo, prav mnogo pa jih dela čipke. Zlasti tiste, ki so obiskovale čipkarsko šolo v Železnikih.

Možaki pa po zimi veliko trpe, ker vlačijo hlode iz hribov v dolino.

Zvečer pa vsi skupaj poslušamo stare ženice, ki nam pripovedujejo lepe povesti.

Brigita Demšar, Martinjvrh.

Kaj najrajši berem?

Mene zelo veseli kaj lepega brati. Najrajši pa berem Orliča in Angelčka. Enako tudi Vrtec.

Prav rada berem tudi lepe povesti, ki jih dobivam iz šolske knjižnice. V povestih Kristofa Šmida se prav lepo pokaže, kako Bog pomaga tistim, ki vanj zaupajo.

Rada prebiram tudi misijonske spise, zlasti Odmev in Zamorčka. V njih se bere v zamorcih, ki so večidel še pogani in ne poznajo še pravega Boga. Tisti, ki so že katoličani, so pa v veliki revščini in trpe pomanjkanje, pa nas prosijo, da bi jim pomagali.

Pa tudi mohorske knjige so lepe. Posebno rada berem stare Večernice.

Čevljarska vaječka.

(Šaljiv prizor s petjem.)

I.

Prvi: Čevljarčka brihtna sva midva,
oba ga dobro pihneva.

Drugi: In modra filozofa sva,
če tudi kneftro sučeva.

Prvi: Pa dobre volje sva vsekdar,
kaj mojster nama mar!

Drugi: Kaj to, če kneftra poje vmes,
Kdo to bo vzel zares!

Oba: Saj kdor je modrijan,
premišlja dan na dan,
kako bi bil še bolj in bolj pretkan.

II.

Prvi: Če mojster kdaj na spréhod gre,
ostaneva sama — juhé!

Drugi: In v sobo greva prav komod,
zdaj vsak od naju je gospod.

Prvi: Poiščeva klobas si koj
in štruc in prest nebroj!

Drugi: Medtem pa mojster pridrvi
in kneftro spet vihti.

Oba: Saj kdor je modrijan,
premišlja dan na dan,
kako bi bil še bolj in bolj pretkan.

III.

- Prvi:** Jed vsaka je pri nas za nič,
da komaj bi jo jedel psič.
- Drugi:** Ni močnik, kaša in ne sok,
po jedi vsaki sam je stok.
- Prvi:** Pa kaj pomaga, če ne ješ,
od mize prazen greš!
- Drugi:** Želodček pa spet krulil bo,
da bo že kar grdo.
- Oba:** Saj kdor je modrijan,
poišče boljši stan,
da dobro jedel bo in pel vsak dan.

•••••

Br. N.

Kako se pošteno kolne?

„Na, to bo pa ravno za pust“, pravite vi.

„Pa bo tudi za pust in še bolj pripravno za post“, pravim az. Le kar resno se držite in preštudirajte mojo razpravo notri do zadnjega konca. Povem vam, da se boste veliko lepega naučili.

Ali pri vas kaj kolnete? Upam, da ne, ker mi je znano, da ste pri vaši hiši čedni in olikani in krščanski ljudje. To pa vem, da pri nekaterih hišah „pošteno“ kolnejo, pri drugih pa „klejejo“. Pa je oboje „pošteno“ grdo.

„Posteno“ kolnejo! Beseda „pošteno“ trpi pri nas na Slovenskem hudo krivico. Namesto da bi rekel naš človek „zelo“ ali „jako“ ali „hudo“, pa vam pravi „pošteno“. Tako se godi, da nekateri „pošteno“ kolnejo, drugi se „pošteno“ napijejo, tretji se „pošteno“ stepejo, četrti menda celo „pošteno“ goljufajo... Čudna ta naša poštenost!

Ja, pa pravijo, da se včasih mora kleti. Bolj drži, če se malo „privinta“. Kakor bi žebelj zabil, tako zagotovo pritrdiš.

To je vse čisto res. Meni se ravnotako zdi. Zato ti dam dober svet, dragi moj bravec, da napravi takole: Le pribij in pritrdi, le privintaj in prisvedraj, če misliš, da je potrebno! Z drugo besedo — le zarobanti in zakolni, kadar ti kaže, samo, samo — — — pošteno napravil!

No, zdaj smo pa tam, kjer smo bili. Pošteno torej! Da, ampak besedo „pošteno“ moraš tako razumeti kakor je prav. Ne narobe! Pridi k meni v šolo in naučil te bom — pošteno kleti.

Kako se pa to naredi? Nič drugače kakor takole:

Kadar boš klel, kolni tako, da ne bo grdo! In še nekaj! Kadar boš klel, kolni tako, da ne bo greh!

Saj veš, kako grdi ljudje kolnejo. Še vse preveč veš. Včasih ti morda uide, da tudi sam kakšno blekneš. Pa ga ni človeka, da bi ti rekel: Pojdi brž in umij si umazana usta! Daj se odslej

sam spomniti in se pojdi umit, pa magari da je ravno suša in in imaš pol ure do prve vode!

Sploh pa zmerom skrbi, da boš čedno klél. Zakaj in čemu bi izgovarjal tiste grde, neolikane in grešne besede? Ali te kaj več stane, če namesto tistih rečeš „prebita reč“? Vidiš v tej kletvici imaš pri vsaki besedi en r, lahko ga tako krepko rukneš skozi zobe, da bo kar drdralo. Ali pa reci „kosmata kapa“! Ta kletvica je prav gotovo dosti „kosmata“, greh pa le ni in tudi preveč grdo ne. Poleg tega lahko rečeš „strgana srajca“! Pa imaš zopet dva prav krepka r-a. Tudi vzklik „tristo zelenih“ je čisto poštena krščanska kletev.

Tako in podobno bi lahko še marsikaj naštel, pa naj bo za danes dosti. Vse te kletvice je mene naučil gospod katehet, ko sem hodil še z malimi hlačarji v šolo. Še danes sem mu hvaležen in tudi v resnici ne znam drugih kletvic kot te. Pa mi ni čisto nič žal in sem prepričan, da bodo tudi vam prav prišle,

Samo pomislite, kako čedne so! Prebita reč! Koliko reči poznaš, ki so dobre, kadar so prebite. Na primer pirihi o Veliki noči . . . Ali pa kosmata kapa o svetega Pavla spreobrnjenju! Bolj ko je kosmata bolj greje . . . In strgana srajca — boljša je seveda čela, ali pri današnji draginji — še Bog, da jo imaš.

Nekaj bi še rad povedal, da ne bo premalo.

Nekateri ljudje radi vse „klasično“ naredo. Kar je „klasično“, je tako lepo, da je na višku lepote in popolnosti. Stari Grki in Rimljani so bili grozno klasični. Vse njihove pesmi in povesti in igre — vse je hudo klasično. Neizmerno klasična je neka dolga, dolga grška pesem, ki se ji pravi Ilijada. V tisti pesmi nastopa in govori tudi poglavar vseh poganških grških bogov, ki mu je ime Zevs. Da, tudi Zevs v tisti pesmi govori in — kolne! Ampak seveda, ta načelnik malikov kolne — klasično! Se razume.

In kako kolne! Ves nejevoljen in siten maha z rokami in vpije: Stolčeno delo!

O, kako lepo in pošteno, zraven pa klasično! Če hočete ravno vedeti, se pravi to po grško: „Lóigia érga“. Ali ni od sile lepo? Jaz bi sam od sebe tega ne znal po slovensko povedati, pa sem slišal od nekéga klasičnega gospoda, ki je profesor, bere grško in razlaga dijakom Ilijado, kolne pa tako kakor Zevs, samo po slovensko zasuče. Tako sem bil vesel, da bi mu bil najrajši dal groš, pa sem se mu bal zameriti.

Vam ga bom pa dal, če vas bom kedaj slišal lepo pošteno in brez greha kleti — samo če ga bom imel.

Orlič, ne pijte nikoli alkoholnih pijač!

Dobra in slaba stoja v pozoru.

Skoraj bi rekel, da se nam je nekaj neverjetnega pripetilo. Veste, kaj je bilo? Naučili smo se gibe za proste vaje, obdelali smo vzročenje in počep, že smo hoteli začeti z „izpadom“, kar zapazi naš vaditelj, da še v pozoru ne znamo vsi dobro stati.

Brž je poklical štiri iz vrste. Postavil jih je posebej in je zaklical: „Pozor!“

„Aha“, je dejal, „od štirih zna samo eden res dobro. Ravno prav, kar stojte v pozoru, jaz bom pa vsakemu posebej in vsem skupaj razložil, kakšne napake ima pozorna stoja pri vsakem.“

Potem je začel. Vsakega po vrsti smo si ogledali od spredaj in od strani. Tako smo se res natančno poučili, kakšen mora biti pozor.

Pri prvem je vaditelj nekako takole pravil. (Sl. 1.):

„Tale dečko misli, da stoji v pozoru, v resnici pa to sploh ni pozor. Že sama beseda pozor vam pove, da to pomeni nekaj živega, strumnega, dečka, ki stoji ves miren in pazljiv kot prabit. Sedaj pa pogledjte tega tu! Kako klaverno stoji, čisto brezbrizen je, prav nič trdne volje nima in nič premagovanja, pa tudi prav nobenega navdušenja ne kaže. Ali je to sploh telovadec? Najrajši bi rekel, da je „čagovec.“ Še tak se bo smejal njegovemu pozoru, ki ni nikoli nič o telovadbi slišal. Njegove napake se vidijo na prvi pogled: Glava je povešena, pogled uprt v tla, roki mu visita mrtvi pred telesom, prsi ima silno vtisnjene, rame visijo navzdol. Kolena so sklecnjena in odprta — in to je glavna napaka pri pozoru. Sploh ni niti ena mišica v njegovih udih napeta; to bi pa moralo biti in bi tudi bilo, če bi telovadec stal čvrsto in krepko. — Če ga še od strani pogledamo, nam je toliko bolj očitno, kako sključen je in kako so mu roke ušle mnogo preveč naprej.“

Poglejmo sedaj drugega telovadca. (Sl. 2.)

Ta je pa pal v nasprotno napako. Hotel je prav strumno in živahno postaviti pozor, pa se je nekaj zaletel in napravil preveč. Poglejte njegovo glavo! Tako pokonci jo drži, da gleda v zrak. To ni prav. Roki sta tako napeti, da sršita nekam proč od telesa. Prste na rokah ima upognjene. — Sedaj pa še njegovih nog ne prezremo! Pri njih bi drugače ne bilo kaj prav preveč grajati, toda stopala so mu spredaj skupaj strnjena.

Zelo napačno! — Če ga pogledamo od strani, se opisane napake še bolj pokažejo: Navzad upognjen trup, vsled tega skrčeni nogi in preveč dvignjena glavo.

Preselimo se k tretjemu telovadcu. (Sl. 3.)

Tudi ta kaže precej trdne volje, rad bi lepo stal in se je tudi dokaj potrudil, toda ne zna še prav. Silno vzdignjene rame ima, roke so mu v komolcih skrčene, stiska pesti in ima še te navzad zasukane. Torej že samo v rokah tri ali celo štiri napake! Pri nogah je pa ena sama čez vse druge — pete so mu narazen zlezle! — Sicer smo pri tem telovadcu že pri pogledu od spredaj našli vse poglobitve napake, vendar nam bo tudi pogled od strani koristil. Ta pogled nam prav jasno kaže skrčeni roki v komolcu, preveč uleknjen križ in vse prelahna stoja. Zadnji nerodnosti je seveda kriva ta graje vredna okolnost, da telovadec pete narazen vleče.

S tem dečkom ne moremo biti zadovoljni, zato pohitimo k zadnjemu. (Sl. 4.) Ta je videti dober telovadec.

Le poglejte, kako prijeten vtis napravi takle pravilni pozor na vsakega gledavca. Telovadec stoji res strumno, živahno in pazljivo. Telo mu je nagnjeno nekoliko naprej, udje so mu povsod ravni in vse mišice pravilno napete, glava dvignjena, pa ne preveč. Poglejte si sedaj še enkrat prvega in ga primerjajte s tem!

Vaditelj je nehal poučevati. Mi smo res še enkrat pogledali prvega in skoraj nam je ušlo nekaj smeha. Ko je vaditelj to zapazil, je bistro pogledal in poveljeval: Pozor! Pa še nismo vsi znali. Dvakrat, trikrat je moral še povedati, potem smo pa tako dolgo vadili, da sedaj prav res vsi znamo. — Pri vas pa — stavim, da še ne . . .

Telovadne igre s petjem za deklice.

(Nadaljevanje.)

(Note za vse telovadne igre ki so bile v Orliču, in tudi za sledeče, se dobe pri Orliški podzvezi za malenkostno odškodnino.)

7. Kaj je lepše?

Kaj je lepše kakor naša igra?

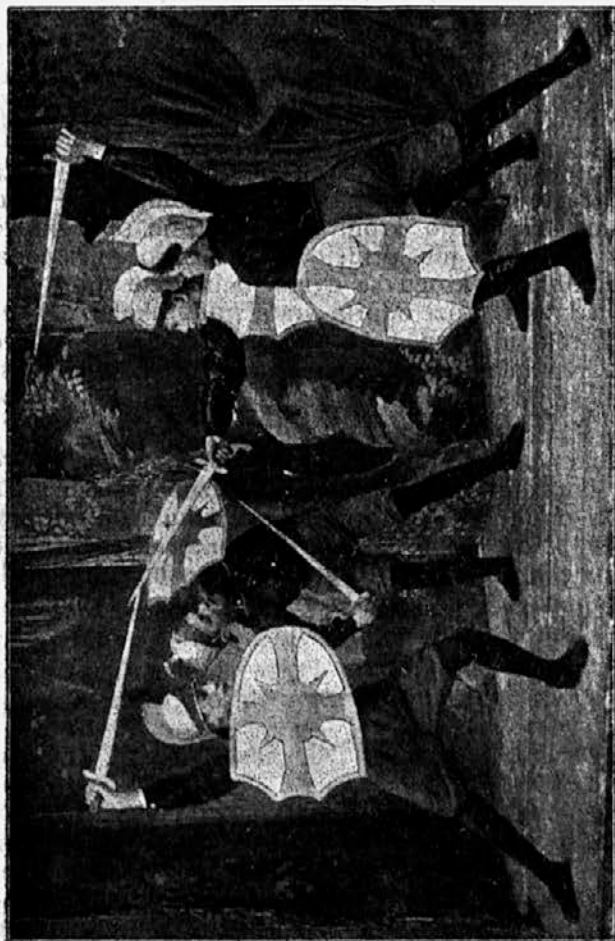
Prav nič! Prav nič!

Če denarja ni,

kaj nas to skrbi?

Prav nič! Prav nič!
Srce veselo je zaklad,
ne dam za grad ga zlat.

Stoje v dveh čelnih vrstah druga proti drugi, razdalja vrst
2 koraka. Pri besedah „Prav nič!“ se poklonita druga drugi.

Viteške borilne vaje pri naraščajski akademiji na Viču.

Pri nadaljni pesmi se primejo prvi trije pari za roke in skakljajo med vrstama do konca, kjer se spuste in stopijo spet v čelno vrsto. Ponavlja se tako dolgo, da so skakljali vsi pari tja in nazaj.

8. Odprite golobjak!

Odprite, sestra, golobjak,
vesel odfrči vam golobček vsak,

zleti tja veni čez hrib in plan,
kjer čaka ga veselja dan.

Ko vrnejo se pod večerni mrak,
zaprite sestrice spet golobnjak!
Poslušajmo zdaj, kako pravijo si,
kakšne so videli zunaj reči:

Gru-ru-ru-gru, gru-ru-ru-gru,
Gru-ru-ru-gru, gru-ru-ru-gru,

Deklice napravijo čelni krog navznoter. Drže se za roke. Nekaj deklic gre v sredo kroga in igrajo golobčke. Posedejo potle. Deklice, ki tvorijo krog, začno peti in obenem korakajo tako daleč nazaj, da jim pridejo roke v odročenje, toda se ne izpuste. Golobčki v krogu se dvignejo in zlete drug za drugim na različnih krajih skozi odprta vrata pod rokami deklic iz golobnjaka. Z rokami posnemajo ptičji let. Med petjem prve kitice letajo tako ven in noter in okoli kroga, ki se lahko zasučne na desno, ako še ni dopel prve kitice, preden se je popolnoma raztegnil.

Po dokončani prvi kitici se krog ustavi, začne drugo kitico in deklice korakajo naprej, da se krog zopet stesni. Golobčki pa takoj ob prvih besedah druge kitice smuknejo nazaj v krog in sedejo v sredo tesno skupaj. Če se je krog, stesnil pred koncem druge kitice, se lahko do konca pesmi suče na levo. — Besede „gru-ru — — —“ pojo golobčki sami, krog obstane in posluša. — Nato se lahko ponavlja.

Mi smo živo srebro.

(Konec)

Zinka. Mamica, nič jima ne verujte! Minka in Tinka me vedno dražita.

Mamica. Zakaj te dražita?

Zinka (prične boječ in ne konča). Pravita, da sem . . .

Mamica. Kar povej in nič se ne boj.

Tinka. Požrešnica . . .

Mamica (nejevoljna). Prepiravke! Nič ne dobite. Ali so očka doma?

Zinka. Niso.

Minka. Na dnini so.

Tinka. Pri Kosovih.

Mamica. Potem pa nesem košaro h Kosovim. Tam jo dobite šele zvečer.

Tinka (Zinka). Sedaj pa imaš . . .

Zinka. Ti pa nimaš . . .

Minka. Oh, imamo in nimamo!

Tinka. Zinka je vsega kriva.

Zinka. Tinka je vsega kriva.

Mamica. Ti reč ti taka! Ali še ne bo miru? Pa takoj grem. (Odhaja.)

Tinka. Ne smete, mamica. Saj smo si spet dobre.

Mamica (se ozre in postoji). O tem ni nič slišati.

Vse tri (se hkratu nasméjo in zaplešejo).

Zinka (skoči preko prejšnjega mesta). Tako, mi smo živo srebro.

Mamica. Sedaj ostanem! (Se vrača). To košaro postavimo pod klop. (Tinka jo vzame in dene pod klop.) Ta dežnik naslonimo pod kostanj. (Minka ga vzame in pristopi k drevesu.) Upehana sem že.

Minka (priliznjeno.) Vidiš, Zinka, tako je prav! Postrežljiva moraš biti. Taka je bila naša pokojna mamica.

Zinka. Še nekaj, mamica! Tamkaj je nekaj za podnožnico. (Skoči in prinese tnaló, ter jo podloži babčici pod nogo.)

Minka. Vaš dežnik je pa težak. To vas mora roka boleti.

Mamica. Res, Minka, boli me boli, od košare.

Tinka. Pa je res težka. Komaj sem jo postavila pod klop.

Zinka. Kaj je neki not . . .

Minka (dene prst na usta.)

Tinka. Mamica, če niste preveč upehana, pa nam povejte kakšno povest.

Mamica. Ti reč ti taka, jo pa povem. Pa je ne bi, pa je prav za vas.

Minka. Pray za nas.

Mamica. Povest o skopem hribu. Ali veste otroci, kje je skopi hrib?

Tinka. Vemo! Nad Lukovim breznom je.

Mamica. Tam je, tam. Ali ste že bile gori?

Minka. Večkrat že, ko smo šle jagode nabirat.

Mamica. Tega pa ne veste, zakaj mu je tako ime.

Zinka. Tega pa ne vemo, mamica. Povejte nam vi.

Mamica. Ali se ne boste bale?

Minka. Ne, nič se ne bomo!

Mamica. Če se ne boste bale, je ne povem.

Tinka. Se pa bomo, kakor hočete, mamica.

Minka. Če rečete, naj se bojimo, se bomo bale, če pa rečete, naj se ne, se pa ne bomo.

Mamica. Hočem, da se bojite in ne bojite.

Minka. Vse obenem?

Mamica. Vse obenem.

Tinka. Dobro mamica. Z enim očesom se bom bala, z drugim pa ne.

Mamica. To ni za oči, to je le za srce

Minka. Povejte nam povest, jaz se bom bala in se ne bom bala.

Zinka. Ali je to mogoče, mamica.

Mamica. Mogoče, pa še prav lahko mogoče. Samo treba je prej slišati povest o skopem hribu.

Tinka (*in drugi dve se sklonita ob babici.*) Pričnite, pričnite!

Mamica. Takoj pričnem. Ti reč ti taka Prinesite mi dežnik, da se naslonim nanj. (*Tinka ji ga takoj ponudi.*) Tako naslonjena lažje govorim.

Zinka. Tiho, poslušajmo. Jaz se že kar bojim.

Mamica. Torej pričnem. Otroci, vi še ne veste. Skopi hrib je ropar.

Minka. Joj! Ropar!

Tinka. Potem pa ne pojdemo več gori.

Zinka. Nikoli več.

Mamica. Ali se že bojite?

Tinka. Ne še.

Mamica. Ne še? Torej moram nadaljevati.

Zinka. Le, mamica, le!

Mamica. Skopi hrib je ropar. Pa sedaj ne more več ropati.

Tinka. Zakaj ne?

Mamica. Sedaj je mrtev ropar. Včasih pa je bil živ. Vrh hriba je stal grad. Na gradu pa je prebival graščak. Krog in krog, hrib in svet, vse je bilo njegovo. Pa še ni bil zadovoljen. Ko so ga prišli kočarji izpod hriba prositi: „Smemo v hrib pobirat vsaj sušje, ki pada z drevja?“ „Ne“, je zakričal nad njimi. Sušje strohni in mi pognoji hrib.“ Nekoč je prišla v hrib huda zima. Hujše ne pomnijo ljudje ne prej ne pozneje. Graščak je kuril in huril vse peči, da bi se ogrel, pa se ni mogel. Pri peči, zakurjeni peči, je sedel, pa se je tresel od mraza kakor trst na vodi, zakaj zima je pregnala vso toploto iz njegovih sob in peči. Graščak pa je kuril in vzdihoval: „Oh, ta ogenj, kakor v peklu gori in nič ne segreje“. Čez tri mesece je zima minula in prišla je pomlad. Pa na gori ni našla ne graščaka ne gradu. Vse se je spremenilo v led in kamen. Pomlad je stajala led in pritekli so studenci. In še vedno teče studenec po hribu. Ali ni to grozna povest?

Zinka. Grozna povest. Vsa se tresem.

Minka. Jaz tudi.

Tinka. V hrib ne pojdemo več.

Mamica. Ali se res bojite hriba?

Zinka. Res, mamica.

Minka. Rekli ste, naj se bojimo.

Mamica. Dejala sem: Bojte se in se ne bojte. Pač, otroci, bojte se skoposti, a hriba se ne bojte. Hrib je nedolžen, a skopost je krivična.

Tinka. Jaz že ne bi hotela biti nikoli skopa.

Minka. Jaz tudi ne.

Zinka (Minku.) Praviš, da ne! Poglejte, mamica! Dve žogi ima, pa meni nobene ne da.

Minka. Ni res, samo eno imam. Drugo sem že izgubila.

Zinka. Če jo najdem, ali sme biti moja.

Minka. Sme.

Zinka. (Preskoči zaznamovano mesto.) Tako! Mi smo živo srebro.

Mamica. Sedaj pa grem. *(Počasi vstaja.)* Ti reč ti taka! *(Vstane.)* Težke noge! Komaj bom prišla do Kosovih. Dajte mi košaro.

Tinka. Naj jo jaz nesem z vami.

Mamica. O ne! Radovednica! Sama jo nesem.

Lenica (sosedova deklica.) Botra, skozi okno smo vas zagledali. Pridite za par minut k nam. Mama so hudo bolni. Nekaj bi vas radi vprašali. Pravijo, da se vi razumete na take stvari.

Mamica. Pa grem, če je treba. Ti reč ti taka! Počakajte! Kmalu se vrnem, a košare se mi ne dotaknite, če ne *(požuga s prstom, a smehljaje se odide.)*

Tinka. (Ponovi zadnje besede z naglasom, kakor je rekla stara mama.) Če ne . . . , nič ne bo hudega . . . Saj ste jih videli . . . Mamica so se nasmejali . . .

Minka. Pa res, nič ne bo hudega, če se košare dotaknemo.

Zinka. In vanjo pogledamo.

Tinka. Katera si upa odgrniti prt.

Minka. Jaz bi se že . . . če ne bošta povedali . . . Vendar, jaz si ne upam.

Zinka. (Priskoči in odgrne prst, pa zopet odskoči.) Tako, mi smo živo srebro.

Tinka. (Iz košare se prikažejo češnje.) Jojmine, češnje!

Minka. Češnje, češnje!

Zinka. M, kako so lepe! Kar diše. To bi jih!

Tinka. Pa jih daj.

Zinka. Sama že ne.

Minka. Jaz tudi ne.

Tinka. Vesta, kako naredimo, da tudi mamica ne bodo hudi, ko pridejo?

Zinka. Kako?

Tinka. Kakor na trgu. *(Vzame dežnik, ga razprostre in sede ž njim vred ob košari, ter začne vpiti kakor prodajalke češenj.)* Češnje! Kupite češnje!

Minka. Kaj pa naj medve storiva?

Tinka. Prašajta, če niso pretrde i. t. d. Beseda da besedo . . .

Zinka. Ta igra je meni zelo všeč!

Tinka (*prične klicati*). Češnje, češnje! Kupite češenj!

Minka. Niso pretrde?

Tinka. Pokusite!

Minka. Nimam denarja. (*Zinkt*). Vi jih pokusite!

Zinka. (*Vzame eno*). Tako! Mi smo živo srebro!

Mamica (*se vrne*). Kaj pa to pomeni? Ti reč ti takal!

Tinka. Češnje prodajamo.

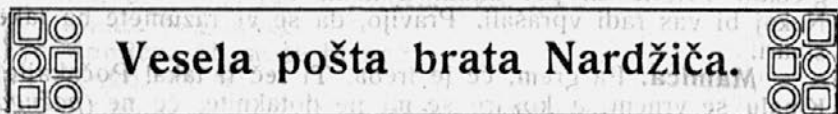
Minka. Ne hudujte se, mamica!

Mamica (*napol pomirjena*). Povejte mi, otrocil! Kaj ste vi prav za prav?

Zinka (*izkoplje žogo iz peska in jo vrže ob tla*). Tako! Mi smo živo srebro. (*Babica se nasmeje, prime za košaro ter prične deliti češnje vsem deklicam.*)

Izza kulis nastopijo nenadoma še druge deklice in vse dobe češenj, ki jih slastno zobljejo . . .

K o n e c (*ko zmanjka češenj*).

Koliko so kje pridni?

Nadalje so plačali: Dijaški Orel, Maribor (naroč. 60) 30; semeniški Orel, Maribor 23; dijaški Orel, (Ptuj naroč. 30) 23; Homec (Orlici) naroč. 33) 27; Velenje (naroč. 20) 13; Gorje 22; Sv. Gregor 30; Sv. Helena 20; Sv. Peter pri Mariboru 26; Moste (Orličice) 34; Jesenice II. 20; Kamnik (Orličice) 30; Preska (deklice) 20; Raka 29; Motnik 20; Menges (Orlič) 24; Poljane (naroč. 20) 10; Šempeter pri Nov. m. 10; Križevci (Orlič) 60; Dravlje 60; Ljutomer (naroč. 25) 10.

V nabiralnik.

Vrhnika. — „K polnočnici!“ tako je klical veliki zvon pri sv. Pavlu na Vrhniku. Kakor bi imel praprotno seme v žepu, tako sem razumel te glasove, ki jih je pel veliki zvon. Bil sem še v postelji. Skočil sem pokonci, pogledal na uro in sem videl, da je šele 10. „No“, sem dejal, „pol ure bom še poležal“. Vlegel sem se in hitro zaspal. Imel sem sanje: Nebo se je odprlo pred menoj. Pokazal se je obraz nebeškega Očeta. Okrog njega so bili angeli in so peli: „Gloria in excelsis“. Škoda, da so bile te sanje le za kratke pol ure. Zbudil sem se, ko je bila ura pol enajsth. „Ti prekličana ura“, sem dejal, „ali si me morala ravno sedaj zbuditi, ko sem sanjal o Bogu in njegovih angelih?“ Skočil sem iz postelje, se oblekel in odšel k polnočnici. Cerkev je bila polna ljudi. „Mnogo jih je“, sem dejal le v mislih, ker v cerkvi se ne sme govoriti. Pozvonilo je. Vsi trije gos odje so stopili pred oltar. Še nikoli ni bila tako lepa maša kot polnočnica. Po polnočnici sem spustil nek j raketov, takih, ki učejo zvezdice. Hitrih korakov sem odšel domov. Zaspal sem in sem imel mnogo lepih sanj, ki bi pa potratile mnogo papirja, ako bi jih hotel vse opisati. — Marko Ostrovrh.

Semič. — Dragi brat Nardžič! Vesela sem bila, ko sem prebrala Vaše pismo v „Orliču“ Gospodična so nam povedali, da stane „Orlič“ 5 Din Kaj pa je danes 5 Din? Malenkost, da je skoraj sramotno za tak list. Zato pa na delo, sestrice, da pomnožimo število naročnic! Zadnji čas so nas razdelili v gojenke in mladenke. Pa mene so med gojenke uvrstili. Malo sem bila žalostna. O pa saj bom pridna in bom kmalu mladenka! Bog živi!

Mici Štubler.
Škofja Loka. — Dragi brat Nardžič! Ali veste, zakaj se dolgo nismo oglasili? Hvaliti se nismo upali, ker naš brat vaditelj pravi, da smo poredni in nagajivi. Da nismo pridni, pa nismo hoteli pisati, ker bi nas bili Vi žalostni in drugi Orličiči bi zvedeli o naši porednosti. Ob novem letu nas je pa br Luka vendar pohvalil, da smo bili v preteklem letu še dosti pridni in smo pri okrožni tekmi dobili drugo častno diplomu. Takoj nam je zrasel pogum in smo rekli: To pa tudi br. Nardžič mora zvedeti o našem odklikovanju. Bratu Luku smo pa obljubili, da bomo v tem letu še bolj pridni in ubogljivi. Prihodnjic pa kaj drugega. Bog živi! — Janez Kopač.

Preska. — Ljubi br. N! Danes Vam pišemo prvo pisemce. Saj bi pisale že prej, pa nismo bile še tako vajene novega društva Gospodična so nam že v preteklem letu obljubili, da nam napravijo neko veselje. Zelo smo bile radovedne. In res! V nedeljo popoldne so nas peljali v društveni dom in so nam povedali, da bomo sprejete med Orličice. Potem so nam rekli, naj vprašamo doma, če se smemo zapisati. Drugo nedeljo se nas je zapisalo 16. Sedaj znamo že dve vaji. Znamo že tudi šaljiv prizor „Zamorčki“. Nekoč smo ga igrale dekletom Mariine družbe, enkrat pa pred samim prevz. g. škofom. Na „Orliča“ smo vse naročene in ga rade prebiramo. — Bog živi!

Plešec Ivanka.
Metlika. — Cenj. br. N! Od nas že dolgo niste preieli nobenega poročila. Nas naraščajnikov sicer ni veliko (16), toda kar nas je, smo pa res navdušeni Orličiči. Na svoje glasilo smo vsi naročeni. Sedaj bomo priredili akademijo in igro „Pijanec brrr . . .!“ Zadnjic sem bral v „Orliču“, kako Vas je ošpotal tisti bratec iz Prevalj. Toda meni se zdi, da je precej narobe zapisal. Ali misli, da ne bi tudi jaz rajši videl in z menoj drugi Orličiči, da bi naš list izhajal redno vsak mesec? Pa za to naročino, katero smo mi plačali, še dosti in skoraj preveč redno izhaja. Drugič še kaj. Bog živi! — Janko Tajčman.

V nabiralnik.

Hoče, Prisan Janko. — Hvala za lepi dopis. Pride prihodnjic spredaj v listu, ne med pošto. Takih tičev smo pa res veseli. Bog živi!

Vič, Rudolf Cik. — Tvoj spis je dosti dober in zanimiv. Pride prihodnjic. Bog Te živi! Sporoči mi po karti, koliko si star in kam hodiš v šolo. Na Grmado pa le še pojdi, tudi jaz grem včasih prav rad. Morda se kdaj srečava gori.

Cerknica, Ivan Lavrič. — Tebi sem pismeno odgovoril. Ali je bratec Dolfek že čisto zdrav? Bog daj! Pozdrav Tebi, njemu in vsem!

Ziri, Mirko Zajc. — Tisti zajček, ki si ga ob sklepu pisma naslikal mesto podpisa, me je še nekam razveselil. Vidim, da si šegav in vesel dečko. Toda na obliko pisma pa le malo bolj glej. Kadar bodo naš prijatelj gospod Langerholc še o pisanju kaj napisali v „Orliča“, zares preštudiraj!

Ruše, Vekoslav Toplak. — O občnem zboru Vašega orlovskega odskeka so mi že Vaš gospod pravili, ko so me obiskali tu v moji bajtici. Tudi jaz se veselim s Teboj in z vsemi vrlimi Rušani, da imate sedaj poleg naraščajnikov tudi že prave Orle. Le pogumno naprejš! Tudi za Tebe sem vprašal gospoda, pa so Te prav pohvalili. Vem, da se ne boš prevzel, če Ti to povem kar v listu. Verjamem, da so Vam gospod Prijatelj iz Maribora prav lepo govorili o orlovski organizaciji, zato rad zapišem po Tvojem naročilu, da jih pozdravljaš.

Malenski vrh, Vidka Gantar. — Tvoje pismo mi je naredilo mnogo skrbi. Saj nisem mogel hitro dognati, če Te smem sprejeti na Veselo

pošto ali ne. Za prav velik „ne“ so govorile tele reči: Prvič si bila komaj pet let stara, torej si še premlada. Drugič še ne znaš pisati, temuč pišejo mesto Tebe gospodična. Tretjič pravi pismo, da si mucek od gospodične in keberček od gospoda kateheta. Ti nesrečna reč, kaj bodo rekli moji veseli postarji, če jim naekrj privlečem na Veselo pošto mesto Orličev in Orličic — mucke in keberčke . . .? Vidiš, ta reč mi kar ni šla skupaj. Z veliko težavo sem preštudiral pismo do konca in poslušal, kje se bo oglasil kakšen „da.“ In res so se počasi kar trije ogasili. Prvič pravi pismo, da se že učiš brati in da pismo gospodični sama narekuješ. To kaže, da boš kmalu učenjakinja. Drugič stoji črno na belem, da si zapisana pri Orlih. Najbrž si kakšna častna članica, to seveda ni kar tako. Tretjič si ravn kar prinesla gospodični koline: meso, jeterca, slanino in dve krvavici. Ker torej veseli postarji in vesele poštarice vidmo, da si dobrih rok, Te prav radi sprejememo v svojo sredo za — podporno članico in se Ti priporočamo, da nam drugič malo naprej poveš, kdaj imate na Malenskem vrhu koline . . .

Vrhnika, brat Pavel. — Tvoje pismo res slabo slika gorečnost vrhniškega naraščaja. „Ob slovesni petnaj-tletnici nas je bilo 60, čez en mesec 30, čez nekaj časa 25. Ko se je bližal sv. Miklavž, so se pa spef zapisovali . . .“ Nazadnje praviš: „Sedaj pa, br. Nardžič, posvarite naše Orličice!“ Pa za enkrat mislim, da je dosti svarila, če je Tvoje poročilo tu natiskano, da še kdo drugi bere, ne samo br. Nardžič.

Vič, Orliči. — Hvala lepa za sliko! Prav vesel sem, da Vas imam. Naj se vam vedno že na očeh bere, da ste vrli Orliči!

Vače, M. Baide. — Majkeno predaleč nazaj si posegel v svojem pismu. Lanske prireditve nas ne zanimajo več. Bolj važno je pa tisto, kar pišeš o pripravi za tekmo. Prav je, da se vprašanj prav skrbno učite. Tudi jaz želim vsem, da bi se prav častno odrezali. Pozdravljen Ti in vsi bratci! Oglasi se pa le še!

Črna, Lekši Piko. — Ti se mi skoraj smiliš. Tako rad bi pisal zanimivo pismo, pa Ti ne pride nič kaj posebnega na misel. Sicer je pa to nekaj posebnega, da imate pri vas Orliči „falaste vadtelje“ in nič ne telovadite. Zato se mi še bolj smiliš. Morebiti bo pa zdaj kaj bolje. Sicer je pa to prav lepo, da ste se osmega decembra vsi bratci zbrali pri obhajilni mizi. Vidi se, da ste kljub zastavljanju od strani odseka vrli Orliči. Priporočam vas — odsekovemu odboru. — — —

Poljane, Francka Alič. — Torej tudi Tebi se zdi, da se brat Nardžič na neki Veseli pošti nič lepo ne drži? Ves, pa ni tako hudo. Meni se zmerom zdi, kadar tisto sliko pogledam, da slikar ni prav dobro zadel. Mislim, da je brat Nardžič tudi takrat, kadar se ta najbolj kisto drži, dosti bolj fleten kot tista slika kaže.

Zg. Ponikva, Ivan Zupanc. — Veš kaj Ti povem, ljubl moi Ivan tam za deveto goro? „Pijanec brrr . . .“ je dobra igra za Orličice in druge tiče, toda da ste jo igrali na sveti večer ob devetih, mi pa še malo ni vseč. Drugo leto ostanite na sveti večer do polnočnice vsi doma pri jaslicah, ali pa pojdite spat do pol enajstih kot dela n s pisatelj Marko Ostrovrh na Vrhniki. Njegova zgodba nam je jasen dokaz, da je človek bliže Bogu in njegovim angelom, če na sveti večer ne gre nikamor, tudi v društveni dom, temuč ostane doma, se pogovori s domačimi ob jaslicah, potem pa — ker je takrat dolg večer — gre spat. Ivane moj in vsi, ki to berete, pojdite in storite tudi vi tako!

Orličic“ zhaja po možnosti vsaki mesec. List izdaja uprava „Mladosti“ Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 5 dinarjev na leto, za vse druge naročnike 8 dinarjev.

Odg. urednik: Franc Zabret.
Tiska tiskarna „Tiskovno društvo“ v Kranju. — 2091—24